

1.1.2015

TOIMEENTULOTUKEA KOSKEVAT SOVELTAMISOHJEET

Espoon ohjeistus nojautuu sosiaali- ja terveysministeriön oppaaseen toimeentulotukilain soveltajille.

Ministeriön ohjeisiin on lisätty tarvittavin kohdin espoolaisia tarkennuksia. Ministeriön opas löytyy [verkosta](#).

Yleisimmät tarkennukset

1 Perustoimeentulotukeen liittyviä ohjeita

1.1 Kohtuulliset asumiskustannukset

Kohtuullisen vuokran ohjeelliset määrät henkilöluvun mukaan 1.1.2014 alkaen

Henkilöluku	Pinta-ala / m ²	Euroa / kk	Neliövuokra
1	45	675	15,00
2	57	800	14,03
3	77	925	12,01
4	90	1 053	11,70
5	105	1 235	11,76
6	115	1 341	11,66
7	125	1 485	11,88
8	135	1 595	11,81

kukin lisähenkilö 110 €/kk. Alivuokralaisasuminen: 385 €/kk (kuitenkin enintään puolet asunnon koko vuokrasta).

Kahden henkilön ns. kimppa-asuminen (erilliset ruokakunnat): 500 €/hlö (kuitenkin enintään puolet asunnon koko vuokrasta).

Kolmen henkilön ns. kimppa-asuminen (erilliset ruokakunnat): 400 €/hlö (kuitenkin enintään 1/3 asunnon koko vuokrasta).

Sosiaalityöntekijä/-ohjaaja voi tarvittaessa poiketa edellä mainituista ohjevuokrasta esim. asuntotilanteen, lasten tapaamisten tai muiden erityisten syiden vuoksi. Vammaisten osalta on huomioitava suuremman tilan tarve (mm. apuvälineet, liikkumisvaikeudet). Kohtuuvuokran ylittävän vuokran huomioiminen ja perusteet sille kirjataan taloudellisen tuen suunnitelmaan.

Asiakkaalle on aina annettava siirtymäaika muuttamisen järjestämiseksi halvempaan asuntoon (6 kuukautta). Sosiaalityöntekijä/-ohjaaja voi jatkaa tätä siirtymäaikaa tarpeen mukaan erityisestä syystä (esim. asunnon saannin vaikeudet, lasten koulunkäynti, elämäntilanne).

Sosiaalityöntekijän tai -ohjaajan tulee arvioida aina tilanne ennen vuokran kohtuullistamista. Jos asiakas yrityksistään (vähintään asuntohakemus laajoilla hakukriteereillä voimassa) huolimatta ei ole pystynyt hankkimaan edullisempaa asuntoa, voidaan koko vuokran menona huomioimista jatkaa. Tämä kirjataan taloudellisen tuen suunnitelmaan.

1.1.2015

Jos asiakas on ollut tietoinen kohtuuvuokrarajoista ja hän silti haluaa muuttaa kohtuuhintaisesta asunnosta kalliimpaan, huomioidaan kohtuuvuokra ensimmäisestä kuukaudesta lähtien hänelle asumismenoksi. Tämä kerrotaan asiakkaalle, kun hän suunnittelee muuttoa asuntoon, jonka vuokra ylittää kohtuuvuokran.

Taloussähkö

Kohtuullinen taloussähkön kulutus henkilöluvun mukaan; yleissähkö (ei lämmitys, sis. sauna-kiuas)

<i>Henkilöluku</i>	<i>Euroa / vuosi</i>	<i>Euroa / kk</i>
1	320,09	27
2	380,36	32
3	450,92	38
4	511,92	43
5	575,86	48
6	633,19	53
7	690,53	58
8	747,85	62
9	805,19	67
10	862,52	72

Vesimaksu

Kohtuullisena vedenkulutuksena huomioidaan 150 litraa/henkilö/vrk. Tämä tarkoittaa 18 euroa/henkilö/kk.

Kotivakuutus**Kotivakuutuksen hyväksyttävät enimmäismenot**

Usean vakuutusyhtiön käytäntönä on, että koti-irtaimistoa vakuuttaessa täytyy ottaa myös vastuuja oikeusturvavakuutus. Vastuuvakuutuksen keskimääräinen hinta on n. 11 euroa/vuosi ja oikeusturvavakuutus n. 25 euroa/vuosi. Vastuu- ja oikeusturvavakuutus voidaan huomioida menona toimeentulotuksessa.

Alla olevat vakuutusmaksuhinnat ovat ns. laajan turvatason mukaan. Kerros- ja rivitalon omavastuuosuus on 150 euroa ja omakotitalon 250 euroa. Irtaimiston lisäksi asunto-osakeyhtiön huoneistossa asujalle tulee vakuutettavaksi myös huoneiston kiinteä sisustus, joka kattaa asukkaan kunnossapitovastuulla olevaa omaisuutta.

Omakotitaloihin hyväksytään menona myös palo- ja myrskyturvavakuutus.

Vakuutushinnoissa irtaimisto on vakuutettu täydestä hinnasta sisältäen huoneiston kiinteän sisustuksen sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen. Omakotitalon vakuutuksen hintoihin sisältyy näiden lisäksi palo- ja myrskyturvavakuutus.

1.1.2015

Kerros- ja rivitalot (tai vuokralla omakotitalossa)

<i>Henkilöluku</i>	<i>Euroa / vuosi</i>	<i>Euroa / kk</i>
1	144	12
2	168	14
3	192	16
4	216	18
5 tai enemmän	240	20

Omakotitalot (omistusasunto)

<i>Asuinpinta-ala</i>	<i>Euroa / vuosi</i>	<i>Euroa / kk</i>
Korkeintaan 70 m ²	204	17
Korkeintaan 100 m ²	276	23
Korkeintaan 120 m ²	300	25
Korkeintaan 160 m ²	372	31

*Lisäneliöt 20 = 20 euroa / vuosi.***Saunamaksu**

Yksi (1) saunakerta viikossa hyväksytään toimeentulotuen menoksi.

1.2 Terveystoimenpiteet

Terveystoimenpiteinä otetaan huomioon kohtuulliset ja välttämättömät menot, siltä osin kuin niitä ei korvata sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla. Terveystoimenpiteitä ovat muun muassa lääkekulut, poliklinikka- ja vuodeosastomaksut, hammashoidosta ja silmälasien hankinnasta aiheutuneet kustannukset sekä vastaavat muut henkilön tarpeellisesta terveyden- ja sairaanhoidosta aiheutuneet menot. Asiakkaalta voidaan edellyttää, että hän toimittaa lääkärin tai tarvittaessa erikoislääkärin lausunnon lääkkeen tai hoidon tarpeellisuudesta.

Pääsääntöisesti edellytetään käytettäväksi julkisia terveydenhuoltopalveluja. Yksityisistä terveydenhuollon palveluista aiheutuvat kustannukset voidaan ottaa huomioon vain poikkeuksellisesti. Hammashoidon osalta käytetään kunnan omia hammashoitoloita ja silmälasien osalta sopimusliikkeitä. Espoon kaupungilla on sopimus Instru optiikka Oy:n kanssa (Espoon toimipisteet). Mikäli optikko ohjaa silmälääkärille, tulee siihen pyytää erillinen maksusitoumus.

1.3 Käyttöraha / sairaalahoito tai päihdekuntoutus

Lyhytaikaisella laitoshoidolla tarkoitetaan alle kolme kuukautta kestävästä hoitoa. Jos asiakas on lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa hoidossa yhtäjaksoisesti yli 14 vrk, niin tämän ajan ylittävien päivien osalta hänelle huomioidaan toimeentulotuen laskelmassa menona perusosa ilman ruokarahaosuutta eli 51 % toimeentulotuen perusosasta.

Jos asiakkaalla on oma asunto, niin menoina toimeentulotuen laskelmaan huomioidaan kohtuulliset asumiskustannukset. Menoksi huomioidaan myös sairaalamaksut. Asiakas itse hoitaa muut laskut.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta henkilöltä peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Maksu voidaan määrätä

1.1.2015

kuitenkin enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 105 euroa.

2 Täydentävään toimeentulotukeen liittyviä ohjeita

2.1 Lasten harrastus- ja lomavirkistysmenot

Pitkäaikaiselle toimeentulotuen asiakasperheelle voidaan myöntää yhteen ohjattuun harrastukseen/lapsi/vuosi korkeintaan seuraavasti:

- 0-3 -vuotiaille 100 €/v.
- 4-5 -vuotiaille 200€/v.
- 6-11 -vuotiaille 400 €/v.
- 12–17 -vuotiaille 500 €/v.

Lisäksi voidaan myöntää lasten retkiin ja leireihin enintään 150 €/lapsi/vuosi.

Espoon Työhönvalmennuskeskuksen polkupyöräpajasta on mahdollisuus saada käytettyjä pyöriä.

Pyöriä luovutetaan Espoon kaupungin sosiaalityöntekijän hakemuksesta sekä lapsille että aikuisille.

2.2 Vuokravakuus

Lähtökohtaisesti vuokravakuus voidaan myöntää vain silloin, kun olosuhteista johtuen vaihto asunnottomuudesta uuteen asuntoon on tapahtumassa tai asunnon vaihto on muista syistä välttämätön, kuten

- häätötapauksessa
- avio-/avoerossa.

Pääsääntöisesti Espoossa vuokravakuutta myönnetään vain yhden kuukauden vuokraa vastaava määrä. Vakuutta ei makseta hakijalle tai vuokranantajalle rahana, vaan myönnetään kirjallinen kaupungin vakuus/sitoumus. Vuokravakuuden voimassaolo edellyttää, että siitä on tehty virallinen päätös.

3 Ehkäisevään toimeentulotukeen liittyviä ohjeita

3.1 Ehkäisevän tuen käyttö

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on henkilön ja perheen sosiaalisen turvallisuuden edistämisen lisäksi myös henkilön ja perheen omatoimisen suoriutumisen edistäminen sekä syrjäytymisen ja pitkäaikaisen toimeentulokiriippuvuuden ehkäiseminen.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää:

- aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, esimerkiksi opiskelun tai työllistymisen edistämiseen tilanteessa, jossa muut ensisijaiset tukijärjestelmät eivät ole käytettävissä
- asumisen turvaamiseksi hädän uhatessa
- ylivelkaantumisesta aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseen silloin kun avustamisella saadaan velkakierre katkaistuksi, lisävelkaantuminen tai jatkuva toimeentulotuen tarve estettyä

1.1.2015

- akuutit kriisit, esim. lähiomaisen kuolema, vakava sairastuminen, rikoksenuhrin joutuminen, onnettomuuden uhrien auttaminen
- muihin tuen saajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin syrjäytymistä ehkäisevänä keinona.

Ehkäisevän toimeentulotuen käyttöä ei kuitenkaan ole rajattu edellä mainittuihin tarkoituksiin, tukea tulee käyttää tarpeen mukaan.